

LANGENHOLTE: TOPNATUUR

ZWOLLE

ROUTE 16 km

Een prachtige fietstocht langs de uiterwaarden van de Vecht en 'Buitenlanden Langenholtten', een nat en ruig natuurgebied waar in het voorjaar wilde kievitsbloemen bloeien. Van mei t/m september kun je via het Haersterveer de Vecht oversteken. Langenholte is aangewezen als Natura 2000-gebied.

Route is gemaakt door Landschap Overijssel. Daarna gecontroleerd en bijgewerkt door routevrijwilliger Willem Blok.

20
25

Langenholte: topnatuur

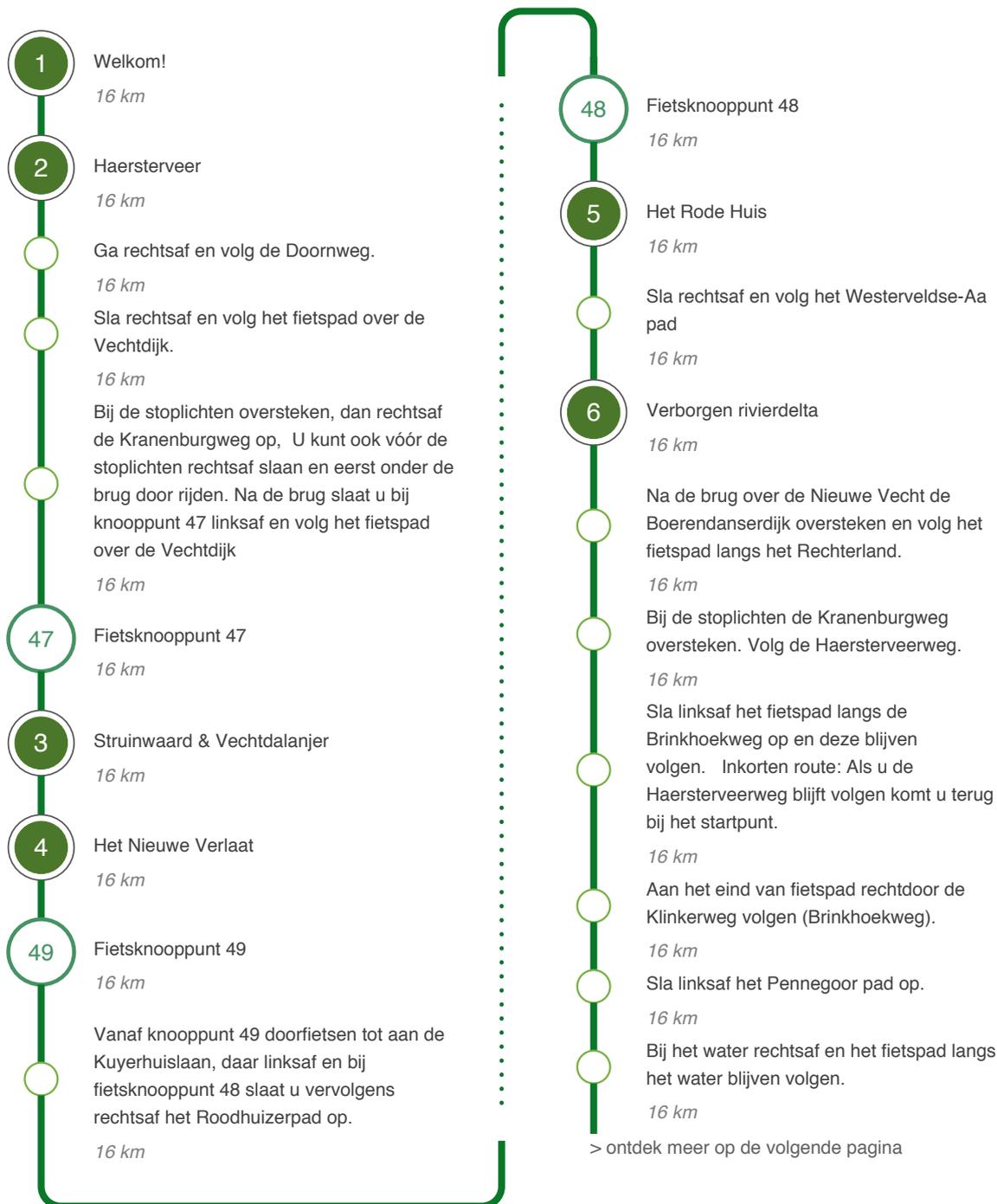
Zwolle

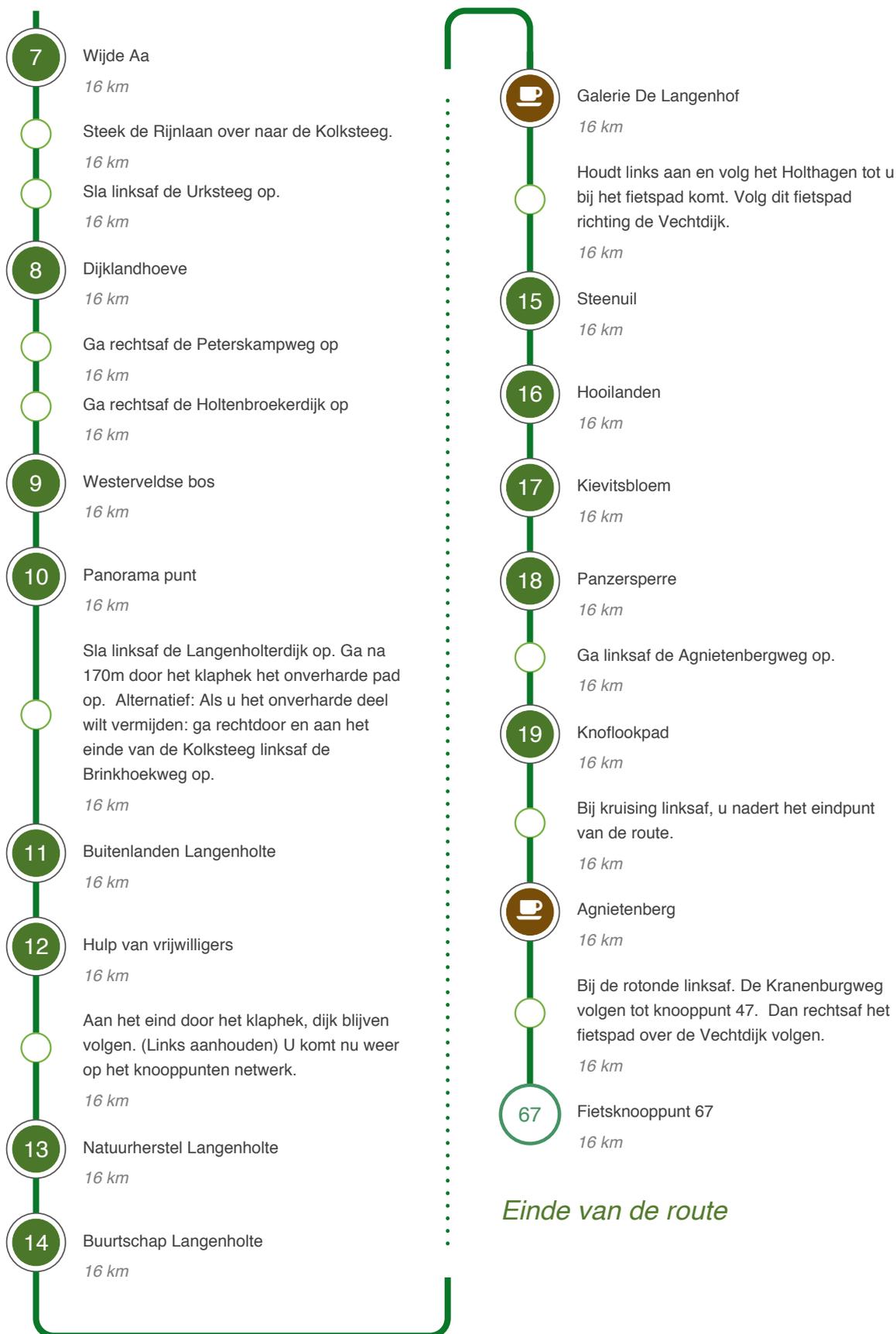
Langenholte: topnatuur

Hoe kom ik bij het startpunt?

Startpunt: Horeca & Recreatie De Agnietenberg, Haesterveerweg 23-27 in Zwolle Start - mei t/m september:
vanaf parkeerplaats Horeca & Recreatie De Agnietenberg, linksaf, richting Haesterveer Start - oktober t/m april:
vanaf parkeerplaats Horeca & Recreatie De Agnietenberg recht door, de Bergkloosterweg op. Bij knooppunt 47
sluit je weer aan op de route

Vervolg route

Einde van de route

Langenholte: topnatuur

16 km

1

Welkom!

Fietsen langs water

Deze fietsroute voert vanaf de oude begraafplaats van Zwolle langs de Vecht, de Wijde-Aa, de Nieuwe Vecht naar natuurgebied Buitenlanden Langenholte ten noorden van Zwolle. Een route waarin het water centraal staat.

Wilde kievitsbloem

De uiterwaarden van de Vecht; nat en ruig! Natuurgebied Buitenlanden Langenholte is sinds 1976 in beheer van Landschap Overijssel. Het gebied, waar Zwarte Water en Vecht samenstromen, is een van de grootste groeiplaatsen van de wilde kievitsbloem in Europa.

Te zien vanaf de dijk

De natuurwaarden van Buitenlanden Langenholte zijn zo bijzonder dat het terrein is aangewezen als beschermd Natura 2000-gebied. Vanwege de grote kwetsbaarheid is het natuurgebied niet vrij toegankelijk. Maar fiets je op de dijk erlangs, dan kun je toch een deel van het gebied goed zien!

2

Haersterveer

Haersterveer

Dit pontje over de Vecht is het laatste hand getrokken kabelpontje van Nederland en misschien wel het leukste pontje van Nederland. Het vaart vanaf ongeveer mei tot t/m september dagelijks van 10.00 uur tot 19.00 uur.

https://www.youtube.com/watch?v=uWnFH8KsK1A&feature=emb_logo (Youtube-filmpje Haersterveer)

3

Struinwaard & Vechtdalanjer

Struinwaard

Aan de oevers van de Vecht ligt de Struinwaard. In deze uiterwaarden hebben weilanden plaatsgemaakt voor een ondiepe geul om de rivier meer ruimte te geven. Ook de natuur krijgt hier alle ruimte om zich te ontwikkelen.

Watervogels

Prachtige rietkragen en allerlei watervogels bepalen het beeld van dit unieke stukje nieuwe natuur. De struinwaard is ook een gebied voor wandelaars en ruiters. En er is een aanlegplaats voor roeiers en kanoërs.

Steevanjer

De steevanjer, ook wel Zwolse of Vechtvanjer, is één van de bijzondere soorten die van oudsher in het stroomgebied van de Overijsselse Vecht voorkomt. Je herkent 'm aan de korte, stekelharige stengel met blauwgroene bladeren en rode, langgesteelde bloemen. De bloeiperiode is van juni tot de herfst.

4

Het Nieuwe Verlaat

De Nieuwe Vecht

De schutsluis het Nieuwe Verlaat is gebouwd in de monding van de Nieuwe Vecht. Dit kanaal is omstreeks 1600 gegraven als korte vaarverbinding tussen de stad Zwolle en de Vecht. Dankzij dit kanaal kon Zwolle de handel via de Vecht meer dan een eeuw domineren.

5

Het Rode Huis

Melk, zó van de koe!

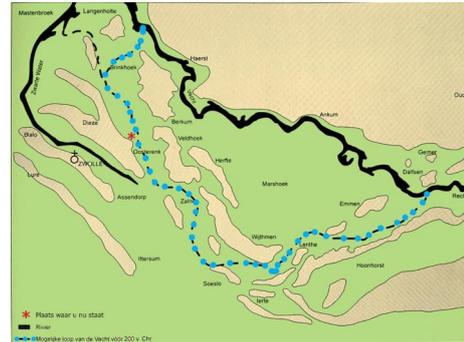
'Het Rode Huis' is een biologische melkveehouderij met zo'n 110 Holsteiner koeien. Aan het fietspad is in een houten huisje een heuse melktap geïnstalleerd, waar u dagelijks uw verse melk kunt halen.

<https://stadslanderijen.nl/het-rode-huis>
(Zwolse Stadslanderijen)

Verborgen rivierdelta

Verborgen rivierdelta

De geologische bodemkaart laat zien dat de Vecht vroeger een rivierdelta heeft gevormd vanaf Dalfsen. Verschillende Zwolse wateren waren toen zijarmen of zelfs hoofdstromen van de Vecht. Zo ook de Westerveldse-Aa, nu nog slechts een sloot aan de rechterkant van het fietspad.

Wadi's

Langs het Westerveldse-Aa fietspad zijn wadi's gecreëerd, die tijdens hevige regenval het water opvangen en langer vasthouden. Dit komt de grondwaterstand ten goede en voorkomt wateroverlast in de lager gelegen gebieden. Bovendien vormen deze plas dras-gebiedjes een mooi stukje nieuwe natuur.

Wijde Aa

Wijde Aa

De Westerveldse Aa slingert door de Aa-landen. Op dit punt is de rivier verbreed tot een plas: de Wijde Aa, een voormalige zandwinput. Het zand was nodig voor de aanleg van de woonwijk. Aan de andere kant van de brug zie je de Westerveldse Aa nog in oorspronkelijke vorm.

Natuur en recreatie

Natuur en recreatie gaan hier goed samen. Het hele jaar door zijn er grote groepen ganzen en andere watervogels te vinden op het water en in de weilanden rondom de

woonwijk.

8

Dijklandhoeve

Stadslanderij de Dijklandhoeve

De Dijklandhoeve is een gemengd biologisch boerenbedrijf. Op de hoeve zijn twee pluktuinen 'Bloementuin Zwolle' en de jonge fruittuin 'Biotuin Dijklandhoeve'. Ook vind je er een boerderijwinkel met een compleet versassortiment.

<https://stadslanderijen.nl/bloementuin-zwolle> (Bloementuin Zwolle)

<https://stadslanderijen.nl/biotuin-dijklandhoeve> (Biotuin Dijklandhoeve)

9

Westerveldse bos

Veranderd landschap

Je zou het op het eerste gezicht niet zeggen, maar dit gebied is de afgelopen eeuw behoorlijk op de schop gegaan. Er werden kolken voor zandwinning gegraven en lange tijd was er een grote vuilstortplaats. Vanaf 1990 stopte de afvalstort en kreeg het gebied een nieuwe functie.

Aanplant

De afvalberg werd zorgvuldig ingepakt en afgedekt. Hierop werden bomen aangeplant. Ook aan de binnenzijde van de dijk werden de weilanden met bomen beplant. Zo ontstond het Westerveldse bos; een fijne plek om te recreëren en weer van de natuur te genieten.

Dutch mountain!

De heuvel in het landschap zal ons ook in de toekomst blijven herinneren aan de eigenaardige manier waarop wij in de 20e eeuw met ons afval omgingen. Heb je sterke kuiten? Maak dan een uitstapje naar het panoramapunt op de heuvel. Aan de andere kant van de heuvel komt je terug op de route.

Panorama punt

Panorama

Vanaf hier heb je prachtig uitzicht over de kolken en buitenlanden van het Zwarte Water en de polder Mastenbroek.

<https://www.blk-studio.nl/wordpress/> (Willem Blok)

Buitenlanden Langenholte

Buitenlanden Langenholte

Door de wind vanaf het IJsselmeer en door een hoge rivierafvoer bij langdurige regen kan het waterpeil hier flink stijgen. De dijken van het Zwartewater en de Vecht liggen daarom een stuk landinwaarts; zo kunnen ze het water bergen. De buitendijkse gebieden worden hier 'buitenlanden' genoemd.

Hooilanden met kievitbloem

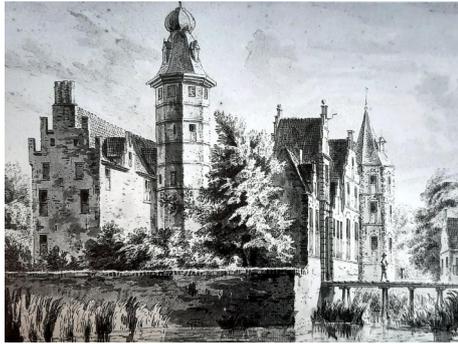
Op dit punt, vanaf de monding van de Westerveldse Aa in het Zwartewater, begint het unieke natuurerrein Buitenlanden Langenholte; een aaneengesloten buitendijks gebied langs het Zwartewater en de Vecht. Het gebied is nat en ruig en staat bekend om zijn uitgestrekte kievitbloemhooilanden.

Wilde kievitbloem

De natuurwaarden van Buitenlanden Langenholte zijn zo bijzonder, dat het terrein is aangewezen als beschermd Natura 2000-gebied. We beschermen hier onder andere de wilde kievitbloem. Andere soorten die je tegenkomt zijn onder andere de gulden boterbloem, echte koekoeksbloem en grote pimpernel.

Havezate

Aan de binnenzijde van de dijk ligt een prachtig boeren erf met hoogstamfruitbomen. Op deze plek stond tot het begin 19e eeuw havezate 'Huize Westerveld'.

<https://www.landschapoverijssel.nl/gebieden/buitenlanden-langenholte> (Buitenlanden Langenholte)

<https://www.landschapoverijssel.nl/kievitsbloem> (Kievitsbloem)

Hulp van vrijwilligers

Vrijwilligerswerk

Langs de oevers van het Zwarte Water staan veel knotwilgen. In dit natuurterrein onderhouden vrijwilligers de knotwilgen. En daar profiteert de steenuil van! De knotwilgen bieden namelijk een prima onderdak aan dit bijzondere uiltje.

Natuurherstel Langenholte

Kwetsbaar stroomdal

Buitenlanden Langenholte is een kwetsbaar natuurgebied. Daarom is het niet toegankelijk voor publiek. Maar vanaf dit punt heb je wel mooi zicht op het gebied. De kwaliteit van de natuur staat hier onder druk en de invloeden van buitenaf nemen toe. Denk aan de groei van industrie, landbouw en verkeer

Weerbaar

Landschap Overijssel werkt hier aan de versterking van het gebied. We maken Buitenlanden Langenholte weerbaarder voor de toekomst, zodat kwetsbare soorten, zoals de wilde kievitsbloem en de knoflookpad, behouden blijven. Benieuwd naar de natuurherstelmaatregelen die hier zijn toegepast?

<https://landschapoverijssel.nl/project/buitenlanden-langenholte> (Herstel Langenholte)

Buurtschap Langenholte

Buurtschap Langenholte

Dit gebied is al sinds de vroege middeleeuwen bedijkt. De binnendijkse veenweiden hadden echter vaak met wateroverlast te maken. Bewoning was daarom alleen mogelijk op de hoger gelegen dekzandruggen. Buurtschap Langenholte ligt op zo'n oude dekzandrug.

Marke

Langenholte is van oorsprong een Marke, bestaande uit een aantal boerderijen met daaromheen een gemeenschappelijk weidegebied. Verschillende karakteristieke boerderijen zijn nog bewaard gebleven. Eén daarvan is 'De Langenlee', dat nu dienst doet als Bed and Breakfast.

<https://www.langenlee.nl/> (De Langenlee Bed & Breakfast)

Galerie De Langenhof

U kunt bij De Langehof terecht voor een heerlijk kopje koffie, bijzondere theesoorten, allerlei lekkernijen, kleine lunchgerechten met producten uit eigen moestuin of voor een lekker wijntje op het terras. Dit alles in een landelijke omgeving omringd door mooie kunst.

<https://www.delangenhof.nl/> (De Langenhof)

15

Steenuil

Steenuil

De steenuil is het kleinste uiltje van ons land, maar dit maakt hem niet minder luidruchtig. Zijn verenkleed is aan de bovenzijde bruin met lichte vlekken en aan de onderzijde wit met donkere strepen. Kenmerkend zijn de gele ogen met de lichte oogstreep.

Knotwilg

Meestal zit de steenuil op de uitkijk in halfopen agrarische gebieden. De steenuil nestelt in holtes van bijvoorbeeld oude knotwilgen en hoogstamfruitbomen. Bij gebrek aan deze holtes maakt de steenuil steeds vaker gebruik van nestkasten die vaak door vrijwilligers worden geplaatst.

<https://www.landschapoverijssel.nl/dieren/steenuil> (Steenuil)

16

Hooilanden

Hooilanden

Zo rond de tweede helft van april bloeit hier de zeldzame kievitsbloem. Die vraagt om specifiek beheer van de hooilanden, namelijk geen bemesting en laat in het seizoen maaien. Landschap Overijssel werkt in dit gebied aan natuurherstel. En dat laat inmiddels mooie resultaten zien!

> ontdek meer op de volgende pagina

Kleurrijk stroomdal

Naast de kievitsbloem vind je hier ook het zandblauwtje, duifkruid, geel walstro, beemdkroon en hazenpootje. De zaden van deze planten komen uit het maaisel van begraafplaats Bergklooster. Die zijn hier verspreid als onderdeel van het natuurherstel. Samen zorgen ze voor een kleurrijk stroomdal.

Overstroming

Van de bloeiende planten profiteren bijen en vlinders. De hooilanden en kolken huisvesten ook allerlei diersoorten, zoals de kwartelkoning, watervogels en amfibieën. In de winter overstroomt het gebied tot aan de dijk, wat noodzakelijk is voor de verspreiding van onder andere de kievitsbloem.

17

Kievitsbloem

Kievitsbloem

De kievitsbloem is een bolgewas en familie van de lelie. Deze zeldzame bloem bloeit in de tweede helft van april. De bloem is paars met witte vlekken, in sommige gevallen helemaal wit. De knikkende bloem bevindt zich aan het eind van een tere stengel met smalle grijsgroene blaadjes.

Drijvende zaden

De zaden van de kievitsbloem zijn relatief groot en verspreiden zich drijvend op het water.

Panzersperre

Grensrivier

De Vecht was door de eeuwen heen van strategische betekenis. De rivier vormde een natuurlijke grens tussen noord en zuid en een verbinding tussen oost en west. Al in de 80-jarige oorlog lagen langs de Vecht verschillende schansen om het gebied te verdedigen.

Panzersperre

Ook in de 2e wereldoorlog hield de Duitse bezetter rekening met een mogelijke aanval langs de rivier. Op verschillende plaatsen kom je nog bunkers tegen en op deze plek is een betonnen muur gebouwd om een eventuele opmars met tanks over de dijk tegen te houden.

Knoflookpad

Knoflookpad

De poelen in dit gebied zijn van levensbelang voor de zeldzame knoflookpad. In niet al te troebel, voedselrijk water zet deze pad haar eieren af. De larven vinden een goed onderkomen in de poelen. Eenmaal volwassen verlaat de pad het water om zich overdag in de zandige bodem in te graven.

Ingraven

De knoflookpad heeft een gedrongen uiterlijk. Hij is te herkennen aan de sterk uitpuilende ogen met een oranje iris en verticale pupil. Op de rug zit een pijlvormige tekening en aan de achterpoten een graafknobbel, waarmee hij zich in het zand graaft. Met een beetje geluk hoor je hem hier 's nachts!

Zeldzaam

Het vrouwtje is iets groter en grijzer dan het mannetje. Bij beide heeft de onderbuik een witgele tot vuilgrijze kleur. Bij gevaar geeft de huid een geur van knoflook af, dat verklaart de naam. Natuurgebied Buitenlanden Langeholte is een van de weinige gebieden waar dit diertje nog voorkomt.

Agnietenberg

Restaurant De Agnietenberg.

<http://www.agnietenberg.nl/> (Restaurant Agnietenberg)

